

demologic features of second- and early third-trimester spontaneous antepartum uterine rupture: a cohort study. *Prenat Diagn.* 2008; 28(6):478-484.

11. **Alfirevic Z, Devane D, Gyte GML.** Continuous cardiotocography (CTG) as a form of electronic fetal monitoring (EFM) for fetal assessment during labour. *Cochrane Database of Systematic Reviews* 2006, Issue 3. Art. No.: CD006066. DOI: 10.1002/14651858.CD006066.

12. American College of Obstetricians and Gynecologists. Vaginal birth after previous cesarean delivery. *Practice Bulletin* No. 115. *Obstet Gynecol* 2010;116:450-63.

13. **Bujold E.** Evaluating professional society. Guidelines on vaginal birth after cesarean section. *Semin Perinatol* 2010;34:314-7.

14. **Dodd JM, Crowther CA, Huertas E, Guise JM, Horey D.** Planned elective repeat cesarean section versus planned vaginal birth for women with a previous

cesarean birth. *The Cochrane Database of Systematic Reviews* 2004, Issue 4. Art. No. CD004224.

15. **Grobman WA, Gilbert S, Landon MB, Spong CY, Leveno KJ, Rouse DJ, et al.** Outcomes of induction of labor after one prior cesarean. *Obstet Gynecol* 2007;109:262-9.

16. The Royal Australian and New Zealand College of Obstetricians and Gynaecologists. Planned vaginal birth after caesarean section (Trial of labour) July 2010

17. **Turner MJ, Agnew G, Langan H.** Uterine rupture and labour after a previous low transverse caesarean section. *BJOG* 2006;113:729-32.

18. WHO systematic review of maternal mortality and morbidity: the prevalence of uterine rupture. *BJOG* 2005;112:1221-8.

19. Delivery after previous caesarean section, clinical practice guideline. Nr. 5 October 2011.

IN MEMORIAM

PETRU STRATULAT, DR.HAB.MEDICINĂ, PROFESOR UNIVERSITAR, 08.12.1948 – 29.01.2015

Pe 29 ianuarie 2015 a trecut la cele veșnice profesorul Petru Stratulat, medic pediatru-neonatolog de vocație, distins savant și pedagog, organizator al serviciului de medicină perinatală din republică, fondatorul direcției științifico-practice noi în R.Moldova – Perinatologia - și al Școlii de neonatologie din republică, de asemenea fondator al Asociației de Medicină Perinatală, simbol și pionier al reformelor din domeniul medicinei perinatale. Această veste tristă a îndurerat inimile tuturor specialiștilor neonatologi, pediatri, obstetricieni, ș.a. cu care Domnia sa a activat împreună pentru binele mamei și copiilor din republică.

A fost un manager cu multe inițiative, care prin dăruire de sine a făcut lucruri mari, lăsând în urmă o echipă de discipoli care îi vor continua munca nobilă.

A avut o viață nu prea lungă, dar intensă, care s-a încununat cu numeroase realizări și succese. Plecarea Dumnealui dintre noi este o pierdere pentru familie, colegi, serviciu, un mare gol lăsat în sufletele tuturor celor care l-au cunoscut.

Petru Stratulat s-a născut la 08.12.1948 în satul Ignăței, raionul Rezina într-o familie de agricultori.

A absolvit în anul 1966 școala medie din satul natal, iar în anul 1972 – Facultatea de Pediatrie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (actualmente USMF „Nicolae Testemițanu”). Din anul 1973 până în 1975 a activat în calitate de medic pediatru la Spitalul raional din Ciadâr-Lunga, iar din 1975 până în 1979 – în funcția de adjunct al medicului-șef pe probleme de obstetrică și pediatrie la Spitalul raional Criuleni. În anii 1979–1982 și-a continuat studiile în calitate de doctorand la Institutul de Pediatrie al Academiei de Științe Medicale, or. Moscova, la specialitatea „Pediatrie” susținând teza de doctor în medicină cu denumirea

“*Reactivitatea imunologică la nou-născuți cu afecțiuni perinatale*”. În perioada 1982 – 1989 activează la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău în calitate de asistent universitar (1982-1986), de șef al cursului de neonatologie al catedrei de pediatrie, iar începând din anul 1986 în calitate de conferențiar la catedra de pediatrie. Odată cu crearea Institutului de Ocrotire a Sănătății Mamei și Copilului (în prezent Centrul Mamei și Copilului) (1988), ocupă funcția de șef al secției științifice de perinatologie, apoi din a. 1989 până în

prezent a fost vice-director pe problemele de știință. Din 2012 – director pe probleme de cercetare, inovare și transfer tehnologic al aceeași instituții. În perioada 1994 – 2003 a îndeplinit funcția de prim vicedirector al Institutului, iar în 1998 – 2000 de director interimar.

Preocupările sale științifice și-au găsit reflectarea în lucrarea *“Adaptarea neuroumorale și celulară a nou-născutului sănătos și bolnav”* în baza căreia a obținut titlul de dr. habilitat în medicină (1996). Este autorul al conceptului adaptării neuro-umorale și celulare a nou-născutului sănătos și bolnav. Concomitent, fiind încadrat în activitatea didactică, a fondat, în anul 1996 *catedra de neonatologie*, fiindu-i conferit titlul științifico-didactic de profesor universitar. Este pe bună dreptate considerat **fondator al Școlii de Neonatologie în R. Moldova**.

Pe parcursul anilor de activitate, dl Petru Stratulat s-a manifestat ca un specialist de înaltă calificare, posedând cunoștințe vaste și multilaterale în domeniul neonatologiei, pediatriei și perinatologiei, precum și în alte domenii conexe. Îi erau caracteristice spiritul de inițiativă, capacitățile de lider și o mare dăruire de sine, precum și sentimentul de responsabilitate pentru viața și sănătatea copiilor, fapt confirmat prin activitatea sa în funcția de specialist principal al Ministerului Sănătății în neonatologie (1997–2015) și de specialist principal în neonatologie și pediatrie al MS (2007–2010).

În anii 1997-2006 a exercitat funcția de Președinte al Comisiei de Atestare a medicilor pediatri și neonatologi a MS, apoi de membru al acestei Comisii.

Pe parcursul anilor de activitate a coordonat activitatea de cercetare - inovare a cercetătorilor Institutului Mamei și Copilului, precum și a competitorilor din rândul specialiștilor pediatri-neonatologi, asigurând realizarea unui număr important de teme științifice cu aspect fundamental și aplicativ, care aveau ca preocupare elaborarea și implementarea metodelor de determinare a riscurilor pentru morbiditatea și mortalitatea perinatală, inclusiv neonatală, metodele noi de diagnostic și tratament, precum și aspectele manageriale, care au permis atingerea unor rezultate performante în sistemul de perinatologie-neonatologie și de pediatrie. A coordonat câteva studii epidemiologice în variate aspecte ale sănătății perinatale și pediatrie.

Este remarcabil rolul prof. Petru Stratulat în pregătirea cadrelor de înaltă calificare în domeniile de pediatrie și neonatologie, în calitatea sa de Președinte al Consiliului Științific Specializat DH 14.37.93 la specialitatea “Pediatrie-Neonatologie”, ajutorul acordat tinerilor savanți de susținere a tezelor pentru obținerea titlurilor științifice de doctor și doctor habilitat în științe medicale în perioada 2003 până în prezent, precum și activitatea sa în funcția de președinte al Comisiei de Probleme a Ministerului Sănătății la Specialitatea „Pediatrie”. Astfel, sub conducerea Dumnealui, în calitate de conducător și de consultant, au fost

realizate și susținute 16 teze științifice la specialitatea „Pediatrie”, inclusiv 5 teze de doctor habilitat în medicină. Alte cinci teze sunt în proces de definitivare, toate aceste lucrări fiind consacrate unor probleme stringente ale neonatologiei și pediatriei practice, dar și domeniul sănătății publice.

Prof. P. Stratulat a participat la realizarea a 4 proiecte de cercetare - dezvoltare instituționale finanțate de Academia de Științe a Moldovei și Consiliul Suprem de Cercetare și Dezvoltare Tehnologică din republică, având ca temă studierea factorilor de risc în morbiditatea și mortalitatea perinatală, infecției nosocomiale la nou-născut, adaptării nou-născuților cu greutate mică la naștere, evoluției infecției la nou-născutul prematur și impactului ei asupra neurodezvoltării.

Este autor și coautor a 406 lucrări științifice și didactice, inclusiv: 5 monografii și capitole în monografii, 11 manuale, 4 compendii, 31 ghiduri practice, 9 îndrumare și recomandări metodice pentru medici și pentru studenți, 198 articole, 4 brevete de invenții, 3 certificate cu drept de autor, etc.

Prof. Petru Stratulat este **fondatorul și implementatorul unei direcții noi științifico-practice pentru Republica Moldova – Perinatologia**. A elaborat, coordonat și implementat câteva programe, proiecte internaționale cu un spectru larg de acțiune aplicativă, printre care locul central îi revine Programului Național de Perinatologie, implementat în republică în 3 faze mari: Programul “Ameliorarea asistenței medicale perinatale în Republica Moldova” (1997 – 2002), aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1171 din 18 decembrie 1997, Proiectul “Promovarea serviciilor perinatale de calitate” (2003 – 2007), formalizat de Ministerul Sănătății, ambele susținute de Reprezentanța UNICEF din Republică, și Proiectul moldo-elvețian „Modernizarea sistemului de perinatologie din R. Moldova” (2006-2014). Ultimul proiect a contribuit substanțial la modernizarea sistemului creat de perinatologie prin înzestrarea tehnică a tuturor maternităților de nivelul I (în total cu 26 poziții) și completarea gollerilor de înzestrare a centrelor perinatale din republică de nivelele II și III cu dispozitive medicale moderne, care s-a desfășurat în paralel cu activitățile de consolidare a funcționării sistemului regionalizat, fortificare a utilizării mijloacelor de asigurare și management al calității – proces reflectat în Conceptul elaborat de Management instituțional al Calității în Îngrijirile Perinatale prin intermediul protocoalelor și standardelor instituționale și ale locului de muncă, proiectelor clinice și manageriale locale de calitate, activităților de monitoring prin indicatorii de calitate și performanță, consultanța cazurilor obstetricale și neonatale prin utilizarea tehnologiilor de informare-comunicare (Telemedicină). Direcțiile strategice ale Programului de Perinatologie au fost complementate cu încă 16 proiecte coordonate de prof. P. Stratulat.

În perioada 2006-2010 este Directorul Centrului Colaborativ OMS cu titlul „Promovarea tehnologiilor oportune în asistența perinatală”.

Astfel, prin intermediul proiectelor științifico-practice naționale și internaționale elaborate, coordonate și implementate de către prof. Petru Stratulat, s-au obținut succese în formarea, optimizarea funcționării sistemului de perinatologie, în regionalizarea sistemului, elaborarea politicilor naționale în perinatologie, a fost posibilă pregătirea a circa 7000 medici obstetricieni, neonatologi, medici de familie, manageri ai serviciilor perinatale, a unui număr mare moașe și asistente medicale, precum și promovarea tehnologiilor bazate pe dovezi științifice recomandate de OMS, implementarea mijloacelor de îmbunătățire a calității (matrița BABIES, standarde/protocoale, auditul perinatal, Telemedicina), s-a reușit de a atinge precece înainte de termenul schițat (încă în 2012) ținta finală pentru Obiectivul de Dezvoltare a Mileniumului 4 – reducerea mortalității infantile pe seama deceselor neonatale.

Ca rezultat al tuturor acestor realizări în domeniul dl Petru Stratulat a fost implicat în calitate de expert în diverse activități desfășurate de OMS și UNICEF, Birourile regionale și a unor țări CSI, cărora le făcea față cu brio. Astfel Dumnealui a participat în calitate de facilitator la un șir de cursuri internaționale: Making Safer Planning per Appropriate Technology Course pentru țările CSI (2003, 2005), trei seminare pe tema „Matrița BABIES și managementul calității totale” (2005, 2009, 2012) în Ucraina. A efectuat expertiza protocoalelor naționale în domeniul neonatologiei, pediatriei din Tadjikistan (2005, 2006 și 2010), precum și a protocolului „Клинический протокол по ведению детей, рожденных с экстремально низкой массой тела, при рождении и на первом году жизни. Выхаживание, вскармливание, уход, реабилитация и развитие”, elaborat de Institutul sănătății familiei, Rusia. În anul 2011 la invitația UNFP, Kazahstan, a fost expert al regionalizării serviciului perinatal din Kazahstan.

DL Petru Stratulat a fost membru activ al Asambliei AȘM, membru al Consiliului de Experți al MS (2000-2012), Membru al Senatului și Consiliului Științific

al USMF „Nicolae Testemițanu”. Meritele domniei sale erau recunoscute și la nivel internațional, el fiind ales membru al Asociației de Medicină Perinatală Europene (2002), membru și confondatorul Asociației de Medicină Perinatală a țărilor Regiunii Europa de Sud-Est (2003), Membru de Onoare al Asociației de Medicină Perinatală din România, Președintele Asociației de Medicină Perinatală din R. Moldova (creată în 2000), vice-președintele Asociației de Pediatrie a țărilor CSI.

A fost redactor-șef al revistei științifico-practice „Buletin de Perinatologie” care se editează din 1998, precum și membru al Colegiului revistei „International Journal of Pediatrics, Obstetrics and Gynecology”, Kiev, Ucraina și al revistei „Turkish Journal of Perinatology”.

Pentru succese în activitatea profesională prof. P. Stratulat a fost menționat cu diferite distincții de stat, diplome de onoare ale AȘM, Ministerului Sănătății și USMF „Nicolae Testemițanu”, inclusiv: Premiul pentru știință și dezvoltare tehnologică (2004), Dumnealui este deținător al Ordinului „Gloria Muncii” (2009), Medalia jubiliară „60 ani de la fondarea primelor instituții academice din Republica Moldova” pentru contribuții relevante în procesul de renaștere a sferei științei și inovării (2006), Diplomei de recunoștință a AȘM (2008), Medalia „Binecuvînciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt” (2014) și Medalia „Dimitrie Cantemir” (2014). Pentru realizări remarcabile ale căror rezultate au îmbogățit substanțial știința, au avut un aport considerabil la promovarea imaginii pozitive a țării pe plan internațional, un impact considerabil asupra dezvoltării progresului tehnico-științific și social-economic, asupra culturii naționale și mondiale i-a fost decernat Premiul Național.

Adevărat militant al reformelor în domeniul serviciului de perinatologie și neonatologie, prof. P. Stratulat a fost un om talentat care s-a dedicat lucrului, a transformat multe idei îndrăznețe într-o realitate palpabilă. El va rămâne în inimile colegilor, discipolilor și pacienților ca o personalitate ilustră a medicinei autohtone, promotor și implementator al ideilor noi și lider al reformelor asistenței medicale destinate mamei și copilului.